Ե 7126 1897 ՅՈՒՆԻՍ 7 ՀԻՄԱՅԻ ԻՐԹԼՈՒ — 38ԻՆԱԻ ԱԿԻՆԼԷ — ١٣١٤ ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ ١٨ — Ե 7126

40 ԹԱՐԹ

Մանզումէի Էֆքեարը

40 ԹԱՐԹ

Ամսեկան թաղրա իշխ.... 60 ղրշ.
Խարանգով իշխ..... 60 »
Շուքի բուն ղրաղ իշխ կիտուն. 60 »

Սահիպի Իմթիազ
ՆԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՂԱՆՅԵԱՆ
Մ-ի դա Վ էտ-էիմ-էի 117
Շիշլի Մեծաղրտխանէ ճատտէսինտէ

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Chichli, Grand'Rue de
Kiathané N· 117

مطبعه و اداره خانه سی
منظومهٔ افکار کاغدخانه جاده‌سنده واقع ١١٧
نومرولی محله‌ده
منظومهٔ افکار صاحبی امتیاز و مدیر مسئولی
فره‌ت یانوسیان

ՏԱԼԻԼՈՒԹԵԼԷ

ՕԷԼՈՄԼԸԴ ՐԷՅՄԻ ԱԼԻՕՅԻ

Շեվքէթլու գուտրէթլու Փատիշահըմզ էֆէնտիմիզ հազրէթլերի տիւնքի օելայլըգ ըէսմի ալէսինին իճրասընը Համիտիյէ ճամիի չերիֆէնտէ էյր ու ֆէրման պուեուրմուշլար տըր։

Ճամիի չերիֆէ աղիմէթ վէ ավտէթի Շահանէլէրինտէ իքի թարաֆը սաֆպէսթէյի ԻՀԹԻՐԱՄ ու սէլամ օլան ասքէրի Շահանէ վէ թէպաայի սատրգայի միւլիւքանէ գուլլարը թարաֆընտան,

Փատիշահըմ չօգ եաշա՛

տուայի վաճիպ իւլ եասը պիւլենսի ավաղ իլէ իսալը պարէկեահը ճէնապը Բապը միւթէալ գելընմըշ տըր։

Իրատէյի Օէնիյէյի հազրէթի Փատիշահի մուճիպինճէ եավէրանը հազրէթի Փատիշահիտէն սատէթլու Ահմէր Ալի բաշա հազրէթլերի, միւսաֆիրէթէն շէհրիմիզտէ պուլունան սապգ Ֆրանսա իմբէրատորը թօրիշասը էօժէնի հազրէթլերինէ միհմանտար թայէին օլունմուշտուր։

Ղազէթամըզըն պէտէլինի իթաեէ վէ եախսա իրսալէ հիմմէթ իթմիշ օլան զաթլար հագգընտա պէեանը թէշէքքիւր իթտիկիմիզ կիպի, հէնուզ հիմմէթ իթմէմիշ պուլունան զաթլարը, վէ ալելխուսուս պիր դաշ սէնէտէն պէրու զուհուրա կէլմիշ օլան ըճալարըմըզա տիգգաթ իթմէմիշ պուլունան զաթլարը, պիզիմտէ մէսարիֆ սահիպի օլտուղումուզու, վէ շու միւտինն վէ պի գուտրէթ հալիմիզտէ չալըշմաեա միւհթաճ պուլունուղումուզու, վէ չօգլար իչին ապօնէլիք տէվրիյէմիզ օգսուտտան ոտէն իթիբար իտիլտիկի հալտէ, պօնէլիք տէվրիյէմիզ օգսուտտան ոտէն իթիբար իտիլտիկի հալտէ, իչթէ պիր սէնէ տահա կէչմիշ օլտուղունու տէրխաթը իլէ, եսկի վէ եէնի մաթլուպումուզու թէմամէն վէ եախսա գըսմէն իրսալէ հիմմէթլերինի ըճեա իտէրիզ։

ԹԷՂԼԻՂԱԹԸ ՐԷՅՄԻԾԵԷ

Եըլարը սերտեի Հիւմայունու ճիվարընտա ջեային եհալինին թէնեզզիւհինէ մուխտուս պաղչէտէ թայէին օլունան միւնասիպ պիր մահէլտէ, ճիւմլէյի էլթաֆ ու էնեաթը ալիեէյի հազրէթի խիլաֆէթընահիտէն օլարագ, հասըլմաթը մուհասէպէյի ախիրե չիւհէտա վէ մէճրուհինի ասկէրիյէսի տեիլելերինէ իեանէ իտիլմէք, վէ թարիխի քիւշատինտէն իթիպարէն ալթը ալ տէվամ իթմէք, վէ լեռելհաճէ միւտտէթի մէգքիւրէ թէմտիտ գելընմագ իւզրէ, մասրաֆը ճիպի Հիւմայունու ճէնապը Փատիշահիտէն պիլ թէս վէյիսէ, պիր սերկի ինչասընա միւպաշէրէթ իտիլմիշ տիր։

Թարաֆը զիչէրէֆի ճէնապը միւլիւքանէաէն լութֆէն վէ մերհամէթէն պաղը էշնա իհսան պույրուլաճաղը կիպի, ըրճալը տէվլէթ վէ պէնտէկեանը սալթանաթ վէ Տէրսաատէթ թիւճճար վէ էանաֆ իլէ տհասատ ու տեիլելերի ճանիպինտէն, վէ վիլատաթը Շահանէ իլէ միւթէպերանը էճանիպ թարաֆլարընտան պիլ իխթիեար իհսան իտիլեճէք էլ իշլերի վէ սաեիրէ կիպի հէր տիւրլիւ էշեանընը գապուլիյլե, մէքթէպի Սանաեիտէ իմալ իտիլմէքաէ օլան էշեանընը պիր մըգտարըտա ալընմագ իւզրէ, պաղը մէքտաթիպի միւլքիեէտէ թէրսիմ վէ իմալ օլունմագտա պուլունան թապլօլար վէ էշնա պիր ան էվվել իքնալ իթտիրիլերէք պունլարընը Ամէգեյի իւլ այի միւլիւքանէեէ արգ վէ մալիւմաթ օլունտուգտան, վէ ճիւմլէսի մանզուրու տալի պույրուլտուգտան սօնրա, սերկիտէ թէշհիրի, վէ էշեայի մեզքիւրէտէն շայեանը էհէմմիյէթ օլանլարընը ֆօթօկրաֆլարը ալոգ օլունարագ, սերկիտէ հըզմէթը, վէ ըէսիմի զաղէթալարլատա նէշրի, վէ ֆիւրուխթ օլունանագ էշեատան հասըլ օլանագ մէպալիզ, միւնհասըրէն շիւհէտայի ասկէրիյէէ իյթամի իլէ մէճրուհինի ասկէրիյէսէտէն, իշ կէօրմէկէ վէ տեիլելերինի պեալէմէկէ միւգթէտիր օլմատանլարա, սերկէնին իտարէսինէ մէէմուր օլանագ գօմիսիօն մասրիֆէթիյլէ պիթթագոիմ, պու բարա իլէ միւնասիպ մըգտար իրատ կէթիրիր պիրեր ագար թէտարիքի, վէ թախթը հիմատէյի միւֆէխթէմէէի հազրէթի Փատիշահիտէ պուլունանագ օլան մարիւզէքը գօմիսիոնուն օրման վէ մեատին վէ դիրատաթ նազրը աթուֆէթլու Յէլիմ Մելհամէ էֆէնտի հազրէթլերինին բիեասէթլերի թահթընտա, ճիհէթի ասկէրիյէտէն մուհասէպաթ տտեիրէսի գըսմը եվվել ըէյիսի ֆէրիդ սատատէթլու Սատատտին, վէ տամատը հազրէթի Շէհրիեարի ֆէրիդ սատատէթլու Ահմէտզիւլ Քէֆէլ բաշլարը հազարաթընտան, վէ ճիհէթի միլքիեէտէն տախի ատախիլիեէ միւսթեշարը աթուֆէթլու Ահմէտ Ռէֆիդ, վէ թէշրիֆաթի խարիճիեէ աթուֆէթլու Խպրահիմ պէյ էֆէնտիլէր հազարաթընտան միւրէքքէպ օլարագ թէշքիլի, վէ սերկիեէ իրսալ օլունանագ եշեանընը նէվ վէ ճինսիյլէ, պունլարը ֆէտտա վէ սէրկիտէն իշթիրա իտէնլէրին էսամիսինին զաղէթալարլա իլանը, վէ պիր տէֆթէրի մախսուսա գոյլը հագգընտա շէրէֆմիւթէալլիգ պույրուլմուշ օլան իրատէյի Օէնիյէեի հազրէթի խիլաֆէթընահի միւդթէզայի ալիսի իւզրէ, գօմիսիօն պու բէնճէնիհ կիւնիւնտէն իթիբարէն, Եըլարզ սերայի շէվքէթ իհթիվասընտա թախտա պույրուլան մահէլլտէ ինիգատ իլէ իֆայի վէզաիֆէ պէտ վէ միւպաշերէթ իթտիկինտէն, իլանրնա իպթիտաբ գելընը։

Ղօլօս, յունիս 17.— Մուգատտէմա ֆիրար իլէ պու քերրե բեյտերբէյ ավտէթ իտէն էհալիեէ ֆէվգելատտէ գօլայլըգ իրատէ իտիլմէքտէ, վէ հէփսատէ եերլերինէ տաղըլարագ պիթթին մալլերինի, պըրադտըգլարը կիպի պուլունճա, սեճտեյի շիւքրանէ գարանարագ տուայի Փատիշահիեի թէքրար իթմէքտէ տիրլեր։ Մուտեմէլաթը թիւճճարիյէ հալի տալինէ բիւճաթ իթմէքտէ վէ լիմանմիւվարիտաթը կիթտիքճէ արթմագտա տըր։

Սալթանաթը Օէնիյէէնին Փարիս սէֆիրի աթուֆէթլու Միւնիր պէյ էֆէնտի հազրէթլերի թարաֆընտան մահը հալին ١նկիւնճիւ կիւնիւ ադշամ թերթիպ իտիլէն միւսամերէ, ֆէվգելատտէ մութանթան վէ մուտէպտիպ ուրէթտէ իտի։ Եունան սէֆիրինտէն մատտա պիլ ճիւմլէ հեյեթի սիւֆրա հազրը պուլունմագտա իտի, պին պէշ եիւզիւ թէճավուզ իտէն հազրբուն միեանընտա Մըսըր բէյիսի նուզղարը էսգագ տէվլէթլու Նուբար բաշա հազրէթլերիյլէ աթուֆէթլու Արիսթարքի պէյ էֆէնտի հազրէթլերի վէ սատտէթլու Միւսիրիս պէյ վէ տահա բէք չօգ զեվաթ մէվճուտ իտի։ սէֆարէթխանէ սերբաբ գանատիլ վէ ֆէվանիս իլէ զայէթ նազարֆիրիպ պիր ուրէթտէ թէնվիր իտիլտիկի կիպի, Փարիսին էն մեշհուր պիր օրքէսթրօ թագըմը տախ իճրայի ահէնք իյլէմիշ տիր։ միւսամերէ սապահա գատար տեվամ իլէ բեք բարլագ պիր ուրէթտէ եյլէնիլմիշ տիր, պիթթին հազրբուն օրտուլի Հիւմայունուն մուզաֆֆէրիեաթը ճելիլեօնտէն նաչի, սէֆիրի միւշարիլեհի թէզբիք իյլէմիշ տիր։

Խարիճիեէ նազրը տէվլէթլու թէվֆիգ բաշա հազրէթլերիյլէ տիւելի միւթեհազէ սիւֆէրասը բազար իրթեսի կիւնիւ թօրխանէ գասրը Հիւմայունունտա պիլ իճթիմա մուգատտէմաթը ասուլհիյէ հագգընտա իճրայի միւզաքերաթ իյլէմիշլէր տիր։

Եէվմի թէէսսիսինէ պէրբ նիսվանը Օսմանլան իչին մուճիպի չերէֆ ու միւպահաթ օլաճագ հիմմէմաթը մեմզուրուբ իղհարիյլէ տասիմա իսթիճելապը տավաթը խայրիյէէի հազրէթի Զըլլուլլահիեէ մուվաֆֆագ օլան, վէ պիւթիւն ալէմի ինսանիյէթի քէնտիլերինէ մինէթտար իտէն մուխատէրաթը Օսմանիյէ ճէմիյէթի խայրիյէսի թարաֆընտան մէվզրի հարպտէ պուլունան օրտուլի Հիւմայունուն էֆրատը զաղա շուարընա, զաղիթանա մախսուս տուխանաէն եիւզ պին բաքէթ իլէ իւչ ոանտրդ սիղարա քեազրը, Բօսա վարբորույլա իրսալ իսթիմիշ տիր քի, շու հէտիյէէի միւշֆիգանէնին զաղաթը միւմթիյհիւմ նէզարինտէ, նէ՛ տէրեճէ մուճիպի մէճմուուիյէթ վէ մեհէբրէթ օլաճաղը վարիսթէյի դայտ ու պէեան տըր։

Մուխատէրաթը Օսմանիյէ ճէմիյէթի խայրիյէսի զաղաընտան օլուզ Նիսվանը Օսմանիէէնին շէրէֆ ու շանընը ալէա իտէճէք տերեճեետ մէնսէրի շէֆգաթ ու համիյէթ իզհար պուեուրմուշ օլան Փարիս սէֆիրի աթուֆէթլու Միւնիր պէյ էֆէնտի հազրէթլերինին հարէմի ալիլերի խամէթլու հանըմ էֆէնտի հազրէթլերի, պու քերրե, մեճբուհ զաղիլերիմիզ իչին, զեվճի տալի վէ միւհթերէմլերի աթուֆէթլու պէյ էֆէնտի հազրէթլերի վէսաթաթլարըյլա Փարիս սէֆարէթի Օէնիյէսի մէճմուրինի, վէ Փարիստէ մուգիմ խայրխահանը տէվլէթի ալիեէնին զէվճէլերինտէն, պիրինճի դաֆիլէ լարագ ալթմշը պին ղուրուշու, միւթէճավիզ իեանէ ճէմինէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր քի, միւշարիլեհանը շու հիմմէթի մէպրուրէյի համիյէթբերվերանէլերի թագաթը ու թէշէքքիւր տիր։

Ալասոնտա օրտուլի Հիւմայունունտա մէնսուպ իքի Փերգա աասքիրի Շահանէնին եէնիչէհիրտէ ճէմ վէ իգամէլերի, մագամը աեիտինճէ թահթը դարարա ալընաշը հավատատէն տիր։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԸ

Նորագույն ամերիկյան գրականության մասին գրելիս, մեր ուշադրությունը գրավում է մի հանգամանք, որ ամենուրեք, ինչպես գրքերում, այնպես էլ հասարակական կյանքում, ամենուրեք զգացվում է ինչ-որ մի հոգեբանական ճգնաժամ։ Ամերիկյան գրողները, ինչպես ասում է Ֆրանսիայի գրական հանրությունը, ինչպես ասում է Գերմանիան, ինչպես ասում է Անգլիան, ինչպես ասում է Ռուսաստանը, ասում են, որ ամերիկյան գրականությունը ինչ-որ մի ճգնաժամի մեջ է։ Ամերիկյան գրողները, ինչպես ասում է Ֆրանսիան, ինչպես ասում է Գերմանիան, ինչպես ասում է Անգլիան, ինչպես ասում է Ռուսաստանը, ասում են, որ ամերիկյան գրականությունը ինչ-որ մի ճգնաժամի մեջ է։ Ամերիկյան գրողները, ինչպես ասում է Ֆրանսիան, ինչպես ասում է Գերմանիան, ինչպես ասում է Անգլիան, ինչպես ասում է Ռուսաստանը, ասում են, որ ամերիկյան գրականությունը ինչ-որ մի ճգնաժամի մեջ է։

---

(1) Ֆրեդը ակամայ ստորագրվեց։ Լեն Կիսի Ընդհանուր Հետևակների տարեգիրքի մեջ։

Լեմբերգ, Դարձյալ 15։— Բրանդենբուրգ ֆեյերվերքի մեջ։

Ֆրանկֆուրտ ամ Մայնի, Դարձյալ 15։— Հինգշաբթի գիշերվանից Հարավային Գերմանիայի մի քանի գյուղերում հրդեհներ են եղել։ Գերմանական ինքնաթիռները թռիչք են կատարել Ֆրանկֆուրտ ամ Մայնի ուղղությամբ։ Ֆրանկֆուրտ ամ Մայնի ոստիկանությունը հրամայեց բոլոր ոստիկանական ուժերը։ Ֆրանկֆուրտ ամ Մայնի ոստիկանությունը հրամայեց բոլոր ոստիկանական ուժերը։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅԵՐԻՆ

1316

(Լուսա մերսուրի օրագրից)

Ամերիկան 18թիւն իւր պայմանագրի մէջ հինգ տարի ոչ մի գաղթական չընդունեցաւ։ Ամերիկեան ազգաբնակութիւնը ինքնիրեն բաւական է։ Ամերիկան ունի բնական հարստութիւններ, ունի հանքեր, ունի հողեր։ Ամերիկան ունի ինքնուրոյն գրականութիւն, ունի գիտնականներ, ունի գեղեցիկ արուեստներ։ Ամերիկան ունի իր սեփական գիտութիւնը, ունի իր սեփական գեղեցկութիւնը։ Ամերիկան ունի իր սեփական ազգաբնակչութիւնը։ Ամերիկան ունի իր սեփական ապագան։ Ամերիկան ունի իր սեփական անցեալը։ Ամերիկան ունի իր սեփական ներկան։ Ամերիկան ունի իր սեփական ամենայնը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Հին Կտակարանը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Նոր Կտակարանը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Սաղմոսները։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Առակները։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Աւետարանները։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Գործք Առաքելոցը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Թուղթերը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Յայտնութիւնը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Ներածութիւնները։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Մեկնութիւնները։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Բառարանները։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Աղանդները։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Հերետիկոսները։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Սատանան։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Դիցուհին։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Դիցերը։ Ամերիկան ունի իր սեփական Աստուածաշունչի Դիցուհիները

դաբերդլրը, տէրունէրինաէ պուլունան վէ • հիվաբլաբտա իսկէլէ լէր եարմագ հարաքեաթը խասիմանէսիյլէ մէշղուլ օլտուղլրը կէօրիւլէն էշղբեա իլե պէրապէր թուլթուլարագ, Գալայի Սուլթանիէեէ կէթիրիլմիշ տիր. Կիրիտաէն պին ալթը եիւզ ասկէրինիաէ կէրի ալմըշ տրը,

Իշթէ գարատան տէնիզտէն գուտուրմուշճասընա սալտըրը պինլէրճէ թէլէֆաթ վէ եարալլար վիրէրէք ահիզ գալան Եունան հիւքիւմէթի, ազգ ու ինաեէթի հաղրէթի Գարի, վէ ըէհպէրիի իմատը ճէնատը Բէյղամպէրի իլե, հիւմէյի մուվաֆֆագըյեաթը Սէնիյեէտէն օլարագ, ատաքիրի մուղաֆֆէրէյի Շահանէնին իհրագ իթթիֆաքլէրի ղալեպաթ վէ մուվաֆֆագըեաթ իւղէրինէ, տիւէլի մուղղամատա իլթիճա իթմէսինէ մէղնի, գնուգու պուլան իլթիմատան ճաչի օն եէտի կիւն միւթարէքչէյի բէսմիլեե ատա, վէ չուբութու միւսալեհա թայէին օլունմագ, վէ միւսալեհանը հագգ ու մէնֆաաթը սեվլեթէ վէ միւսթագիլէն թէմատի իւճ ու միւսալեմէթէ տելալէթ իտեմէք չէրատիթ իպթինասընա իհթիմալ իտիլմէք, վէ թարաֆէյն օրատուլրը պէյնինաէ պիր ատատ ինբա գալմագ չարթլրէյլա, հարաքեաթը հարպիլեէնին թաթիլինե, իրատէյի հիքմէթատէյի Սէնիյեէյի ճէնատը Փատիշահի չերեֆհանատուր վէ սուլուհ պույրուլարագ, 1318 սենէսի մայիսի Յոչնատա, սալը կիւնիւ, միւթարէքչէ ատաը թէգարիրիւ իթտիւ

Գարիք Ալլահ հարպ չիւա միսկի իւլ իթիթամ.

1316

Հէման ճէնատը Մեվլայի միւթաալ, վելիի Նիյմէթի պիմիրնեն թիմիզ վելիի Նիյմէթի տալեմ, գօմանատը ատգամ ու ատգաես էֆենտիմիզ հաղրէթլէրինի իլեի եպէա տաեիմ ու պէր գարար հեր խուսուսատա մուվաֆֆագ պուեուրուսուն տմին.

Մանզումէ. Ա՛մին, ա՛մին, ա՛մին, պիզ պունատան իրի ալ գատար մուգատատեմ քեմալի սրագ ու իթիդատա իւղրե վէ ան սամիմ սեօյլեեէրէք, Հագգ թատալեա ապիմ իւչան հաղրէթլէրինին լութֆ ու ինաեէթի Տէվլէթի ալիեէյի Օսմանիյեեի էպէտմիւատաէթ իւլե պիշէքք պերատպէր պուլունատաղընատան, հեր հալտե զալեպե վէ մուզաֆֆերիյեէթ, սոատքիրի Եահանէ թարֆքնատա գալատագ տրը ատմիշ, վէ մէղքիւր իթիդատաբմըզատա ատա սեպաթ ու մէթանէթ իւղրե պուլունմուշ իտիք, իշթէ էօյլե օլմասընը պու կիւն կէօղլէքիմիզ իւլե կէօրմէքատե վէ սիւրուր իւղրե իֆթիխար իլլեմեքատէեիզ, վէ նատանլար իլե նատքէօրլերատե մահճուզ օլմագատա տրրլար.

ԱՉԳԱՑԻՆ

Կէշէն հաֆթա Բիւզանդիոնատա չու զիյրոէքի էոէֆենկիզ պիր վագրա օգունմուշ տուր.

Եբեկ դարձեալ ռնդատատ լուքեր առինք Վառնայէ. Այս շաբաթ օր բոլորովին գադրեր է Օր. Ծրայզերի կողմէ արուած նպատակը, բացառութիւն չըլլալով նոյն իսկ հիւանդ Հայերուն ու Հայուհիներուն.—Ինքդէն լրագրաց մէջնցաւ եղած զեկուցումներէն գատ, շաբաթ մը առաջ նպատակ պայանեայք տունեերը պտրատելով, ամէն գաղթականի գատ գատ տղդարարած էին թէ չաբաթ մը ետքն ա՛լ հաց չկայ, առժամապէս բացառութիւն ըլլալով միայն հիւանդաց համար. արդէհատեւ Անգլիայեն նպատատ գալը դադրած է. այս վերջնական դադարու